Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0146

Bezpečnosť dodávok energie v EÚ

Uznesenie Európskeho parlamentu z 8. júla 2025 o bezpečnosti dodávok energie v EÚ (2025/2055(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194,

– so zreteľom na smernicu Rady 2009/119/ES zo 14. septembra 2009, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov[1] (smernica o zásobách ropy),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. mája 2014 s názvom Európska stratégia energetickej bezpečnosti (COM(2014)0330),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010[2],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore

---

1 Ú. v. EÚ L 265, 9.10.2009, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/119/oj.
2 Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj
3 Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.
4 Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.

elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES[1],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. decembra 2019 s názvom „Európska zelená dohoda“ (COM(2019)0640),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. júla 2020 s názvom „Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: stratégia integrácie energetického systému EÚ“ (COM(2020)0299),

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1153 zo 7. júla 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy)[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013[4],

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 18. mája 2022 s názvom „Vonkajšia energetická angažovanosť EÚ v meniacom sa svete“ (JOIN(2022)0023),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. mája 2022 s názvom „Plán REPowerEU“ (COM(2022)0230),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. októbra 2022 s názvom „Digitalizácia energetického systému – akčný plán EÚ“ (COM(2022)0552),

– so zreteľom na záverečnú hodnotiacu správu osobitnej skupiny EÚ-NATO pre odolnosť kritickej infraštruktúry zverejnenú v júni 2023,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o

---

1 Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj.
2 Ú. v. EÚ L 249, 14.7.2021, s. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj.
3 Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
4 Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj.

zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (prepracované znenie)[1] (smernica o energetickej efektívnosti),

– so zreteľom na výročnú správu Zásobovacej agentúry Euratomu za rok 2023,

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652 (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov)[2],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES (prepracované znenie)[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 z 13. júna 2024 o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011, (EÚ) 2017/1938, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2022/869 a rozhodnutie (EÚ) 2017/684 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 715/2009 (prepracované znenie)[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1787 z 13. júna 2024 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/942[5],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii[6],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1747 z 13. júna 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu

---

1 Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj.

2 Ú. v. EÚ L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.

3 Ú. v. EÚ L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj.

4 Ú. v. EÚ L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj.

5 Ú. v. EÚ L, 2024/1787, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj.

6 Ú. v. EÚ L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj.

s elektrinou v Únii (nariadenie o koncepcii trhu s elektrinou (EMD))[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. novembra 2024 o opatreniach EÚ proti ruským tieňovým flotilám a zabezpečení úplného vykonávania sankcií proti Rusku[2],

– so zreteľom na správu Sauliho Niinistöa s názvom „Spoločne bezpečnejší: posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti“ (Niinistöova správa) zverejnenú 30. októbra 2024,

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 09/2024 s názvom „Bezpečnosť dodávok plynu v EÚ“[3],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. januára 2025 s názvom „Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ“ (COM(2025)0030),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 21. februára 2025 s názvom „Akčný plán EÚ v oblasti bezpečnosti káblov“ (JOIN(2025)0009),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. februára 2025 s názvom „Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu“ (COM(2025)0079),

– so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 26. marca 2025 o európskej stratégii únie pripravenosti (JOIN(2025)0130),

– zo zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A10-0121/2025),

A. keďže energetická bezpečnosť je kľúčovým stavebným prvkom odolného, udržateľného a konkurencieschopného hospodárstva; keďže spoľahlivé a cenovo dostupné dodávky energie sú nevyhnutné pre hospodársky rast, priemyselnú produktivitu a spoločenský blahobyt;

B. keďže v kontexte všeobecnej bezpečnostnej krízy a potreby pripravenosti na výzvy v oblasti obrany je zabezpečenie dodávok energie prioritou;

C. keďže napriek potenciálu pre rozvoj domácich čistých a obnoviteľných zdrojov energie EÚ dováža viac ako 60 % svojej

---

1 Ú. v. EÚ L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj.

2 Ú. v. EÚ C, C/2025/809, 11.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/809/oj.

3 Ú. v. EÚ C, C/2024/3937, 27.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3937/oj.

energie vrátane 90 % plynu a 97 % ropy[1], čo ju robí zraniteľnou voči prípadným prerušeniam dodávok energie;

D. keďže EÚ má potenciál rozvíjať obnoviteľné zdroje a od uverejnenia poslednej stratégie energetickej bezpečnosti Komisie v roku 2014 sa výroba domácej energie z obnoviteľných zdrojov výrazne zvýšila – veterná energia o 98 %, slnečná fotovoltická energia o 314 %, slnečná tepelná energia o 22 % a energia z oceánov o 244 %; keďže v rovnakom období klesla domáca produkcia fosílnych palív v EÚ, pričom produkcia uhlia klesla o 53 %, ropy o 31 % a plynu o 73 %;

E. keďže so sieťou s prevahou energie z obnoviteľných zdrojov bude Európa do roku 2035 potrebovať zabezpečiť viac ako 100 GW novej pevnej kapacity čistej elektrickej energie na zabezpečenie spoľahlivosti, energetickej bezpečnosti a nižších nákladov[2];

F. keďže rozdiel medzi výrobou energie a dopytom EÚ negatívne ovplyvňuje obchodnú bilanciu EÚ, pričom dovoz energie v roku 2024 dosiahol 427 miliárd EUR – čo je pokles oproti vrcholu 602 miliárd EUR v roku 2022 – v prípade uhlia, ropy a plynu[3];

G. keďže výroba jadrovej energie v EÚ sa od roku 2014 znížila o 24 %[4]; keďže viaceré členské štáty preukazujú odhodlanie rozšíriť jadrovú energiu ako pilier svojich energetických stratégií a napredovať vo svojich projektoch v oblasti jadrovej energie;

H. keďže diverzifikácia zdrojov energie prispieva k otvorenej strategickej autonómii, energetickej bezpečnosti a odolnosti EÚ voči prerušeniu vonkajších dodávok;

I. keďže využívanie obnoviteľných a čistých domácich zdrojov energie, energetická účinnosť a opatrenia na úspory energie naprieč celám hodnotovým reťazcom znižujú závislosť od vonkajších zdrojov energie a zvyšujú bezpečnosť dodávok energie; keďže politiky EÚ v oblasti

---

1 Európska komisia, Otázky a odpovede týkajúce sa plánu REPowerEU: Spoločné európske opatrenia pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_22_1512.

2 Osobitná skupina pre čisté ovzdušie, 24/7 bezuhlíkovej energie: Ako Európa môže a musí zabezpečiť čistú elektrickú energiu nepretržite“, https://www.catf.us/2023/11/24-7-carbon-free-energy-europe-secure-clean-electricity-around-clock/?utm.

3 Správa Komisie o cenách energie a nákladoch na energiu v Európe, (COM(2025)0072), s. 13. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0072.

4 Eurostat, Štatistika jadrovej energie, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Nuclear_energy_statistics.

energetickej efektívnosti priniesli štrukturálne výsledky, pričom dopyt po energii dosiahol vrchol v roku 2006 a v roku 2023 klesol o 20 %[1], čo poukazuje na energetickú efektívnosť ako nákladovo najefektívnejší spôsob, ako znížiť emisie, zvýšiť konkurencieschopnosť, zvýšiť cenovú dostupnosť spotreby energie a zvýšiť energetickú bezpečnosť;

J. keďže členské štáty sa líšia, pokiaľ ide prírodné a geografické charakteristiky, dodávky energie, bezpečnosť, zdroje a politiky;

K. keďže Ruská federácia už desaťročia využíva svoje dodávky ropy, uhlia, jadrovej energie a zemného plynu do EÚ ako zbraň na rozdelenie členských štátov a od leta 2021 na vyvolanie inflácie a oslabenie odhodlania Európy podporovať Ukrajinu v jej spravodlivom boji za slobodu; keďže vojna Ruska proti Ukrajine sa začala v roku 2014; keďže Rusko vedie od 24. februára 2022 nezákonnú, nevyprovokovanú a neodôvodnenú rozsiahlu útočnú vojnu proti Ukrajine; keďže členské štáty sa vo Vyhlásení z Versailles[2] dohodli, že prehodnotia, ako zabezpečiť bezpečnosť svojich dodávok energie, a že „čo najskôr“ postupne ukončia svoju závislosť od dovozu ruského plynu, ropy a uhlia okrem iného urýchlením rozvoja obnoviteľných zdrojov energie a výroby ich kľúčových komponentov a urýchlením znižovania celkovej závislosti EÚ od fosílnych palív s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti a voľby energetického mixu členských štátov; keďže v pláne REPowerEU sa navrhuje súbor opatrení na zastavenie dovozu ruských fosílnych palív najneskôr do roku 2027;

L. keďže zatiaľ čo na väčšinu dovozu ruskej ropy a uhlia boli uvalené sankcie, dovoz ruského plynu a jadrovej energie zostal žiaľ mimo sankčného režimu EÚ vzhľadom na obavy o bezpečnosť dodávok;

M. keďže podiel ruského potrubného plynu, skvapalneného zemného plynu (LNG) aj plynovodu, na celkovom dovoze energie do EÚ sa výrazne znížil zo 45 % v roku 2021 na približne 19 % v roku 2024; keďže dovoz ruských fosílnych palív do EÚ v treťom roku invázie presahuje finančnú pomoc (18,7 miliardy EUR v roku 2024), ktorá

---

1 European Environment Energy, Primary and final energy consumption in the European Union, European Environment Agency (Primárna a konečná spotreba energie v Európskej únii, Európska environmentálna agentúra, https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/primary-and-final-energy-consumption/primary-and-final-energy-consumption-1?activeTab=6fbd444d-c422-4a78-8492-fd496bd61b7a.

2 Pozri https://www.consilium.europa.eu/media/54784/20220311-versailles-declaration-sk.pdf.

bola v danom období zaslaná Ukrajine[1]; keďže od začiatku vojny Rusko zarobilo celkovo 206 miliárd EUR na príjmoch z vývozu fosílnych palív do EÚ; keďže celosvetový vývoz fosílnych palív znamená pre Ruskú federáciu najväčší zdroj príjmov a dosahuje 250 miliárd EUR ročne[2], čo zodpovedá 160 % ruského vojenského rozpočtu na tento rok[3];

N. keďže zo 100 reaktorov používaných v EÚ má 18 reaktorov nachádzajúcich sa v piatich krajinách EÚ ruský alebo sovietsky dizajn a sú v rôznej miere závislé od Rosatomu, čo predstavuje osobitnú zraniteľnosť pre európsku energetickú bezpečnosť; keďže v roku 2024 Rusko uspokojilo približne 23 % celkového dopytu EÚ po službách konverzie uránu a 24 % po službách obohacovania uránu;

O. keďže Rusko obchádza sankcie prostredníctvom tieňovej flotily prepravujúcej ropu ochotným kupujúcim pod falošnou vlajkou alebo bez vlajky, čo spôsobuje vážne environmentálne riziká; keďže členské štáty ešte nevykonali účinné opatrenia prijaté Radou v rámci 15. balíka sankcií proti obchádzaniu sankcií prostredníctvom tieňovej flotily;

P. keďže Európsky parlament vo svojom uznesení z novembra 2024 vyzval EÚ a jej členské štáty, aby zakázali všetok dovoz ruskej energie vrátane LNG a jadrovej energie, aby vyžadovali, aby sa lodiam vyvážajúcim LNG z Ruska zakázal vstup do prístavov EÚ a aby sa zdržali uzatvárania akýchkoľvek nových dohôd s Rosatomom alebo jeho dcérskymi spoločnosťami;

Q. keďže chýbajúca aktualizovaná spoľahlivá stratégia energetickej bezpečnosti EÚ má nepriaznivý vplyv na podniky, priemyselné odvetvia a domácnosti; keďže okrem iného to viedlo k prudkému nárastu energetickej chudoby, pričom takmer jedna z desiatich domácností (10,6 %) nebola v roku 2023 schopná primerane vykurovať svoje domovy[4], čo predstavuje nárast zo 6,9 % v roku

---

1 Centrum pre výskum v oblasti energetiky a čistého ovzdušia, „Dovoz ruských fosílnych palív do EÚ v treťom roku invázie presahuje finančnú pomoc odoslanú Ukrajine“, https://energyandcleanair.org/publication/eu-imports-of-russian-fossil-fuels-in-third-year-of-invasion-surpass-financial-aid-sent-to-ukraine/.

2 Údaje za rok od invázie Ruska na Ukrajinu v rokoch 2021 až 2024. Pozri: Centrum pre výskum v oblasti energetiky a čistého ovzdušia, „Dovoz ruských fosílnych palív do EÚ v treťom roku invázie presahuje finančnú pomoc odoslanú Ukrajine“.

3 Pozri: Štokholmský medzinárodný inštitút pre výskum mieru, „Príprava na štvrtý rok vojny:Vojenské výdavky v rozpočte Ruska na rok 2025.

4 Pozri: Eurostat, „10,6 % obyvateľov EÚ malo ťažkosti s vykurovaním domov“.

2021[1];

R. keďže útoky na kritickú energetickú infraštruktúru môžu viesť k výpadku dodávok energie, ktorý postihne súčasne viacero členských štátov, k značným hospodárskym škodám, oslabeniu verejnej bezpečnosti a bude mať dôsledky pre obrannú spôsobilosť EÚ; keďže európske odvetvie energetiky bolo od invázie Ruska na Ukrajinu zaplavené kybernetickými útokmi; keďže Rusko pravidelne útočí na kritickú energetickú infraštruktúru v Baltskom mori; keďže rastúci počet prípadov rozsiahleho obťažovania energetickej infraštruktúry na mori vyvoláva vážne obavy;

S. keďže úloha NATO v oblasti energetickej bezpečnosti bola prvýkrát vymedzená na samite v Bukurešti v roku 2008 a odvtedy sa posilnila; keďže NATO posilňuje bezpečnosť kritickej infraštruktúry s cieľom predchádzať sabotážam, a to aj prostredníctvom nedávno začatej iniciatívy Baltská hliadka; keďže NATO podporuje vnútroštátne orgány pri zvyšovaní odolnosti voči narušovaniu dodávok energie, ktoré by mohlo ovplyvniť vnútroštátnu a kolektívnu obranu;

T. keďže integrácia elektrických systémov pobaltských štátov do európskej kontinentálnej siete vo februári 2025 bola rozhodujúcim krokom k posilneniu ich energetickej bezpečnosti, pretože odstránila závislosť od ruskej siete, čím sa znížila geopolitická zraniteľnosť a posilnila odolnosť pobaltského regiónu;

Nová vízia energetickej bezpečnosti v meniacom sa celosvetovom prostredí

1. pripomína, že Európska environmentálna agentúra vymedzuje energetickú bezpečnosť ako „dostupnosť energie vždy v rôznych formách, v dostatočnom množstve a za primerané a/alebo dostupné ceny“; domnieva sa, že komplexný prístup k energetickej bezpečnosti by mal zohľadňovať fyzický rozmer infraštruktúry, dostupnosť, spoľahlivosť, stabilitu a cenovú dostupnosť dodávok a ich udržateľnosť a mal by klásť dôraz na geopolitický a klimatický rozmer;

2. zdôrazňuje, že energetická bezpečnosť je medziodvetvovou otázkou, ktorá je základom fungovania všetkých kritických odvetví, a preto je nevyhnutná pre hospodársku stabilitu, verejnú bezpečnosť a národnú odolnosť; zdôrazňuje, že začlenenie aspektov energetickej bezpečnosti do príslušných politík a ich príslušných posúdení vplyvu má zásadný význam pre posilnenie súdržnosti, konzistentnosti a celkovej účinnosti tvorby politík EÚ;

3. zdôrazňuje, že súčasná geopolitická situácia a pretrvávajúca

---

[1] Pozri: Eurostat, „Kľúčové údaje o európskych životných podmienkach – vydanie z roku 2024“.

nebezpečná závislosť od dodávok energie zdôrazňuje potrebu prehodnotiť chápanie energetickej bezpečnosti a uznáva, že odolnosť energetických systémov, chápaná ako schopnosť predvídať možné narušenia, odolávať im, prispôsobiť sa im a rýchlo sa z nich zotaviť, je teraz strategickou nevyhnutnosťou;

4. zdôrazňuje, že keďže energetický systém pokračuje v dekarbonizácii, podiel obnoviteľných zdrojov energie sa zvyšuje a napreduje elektrifikácia, dobre fungujúci a integrovaný trh s energiou, energetická efektívnosť, integrácia zdrojov flexibility (uskladňovanie elektriny a tepla, vodík, komplexne rozvinutá a odolná infraštruktúra, reakcia na strane spotreby atď.) a dostatočná dispečingová kapacita budú mať zásadný význam pre úspešné zvládnutie nestálosti obnoviteľných zdrojov energie a uvoľnenie plného potenciálu energetickej transformácie;

5. zdôrazňuje, že energetická bezpečnosť nemôže fungovať bez primeranosti; konštatuje, že „problémy s nedostatkom sa v roku 2025 presunú z okrajových oblastí Európy do centrálnych častí kontinentu do roku 2033“[1]; domnieva sa, že mechanizmy odmeňovania za kapacitu zohrávajú štrukturálnu úlohu pri zabezpečovaní nastaviteľnej záložnej kapacity s cieľom zabezpečiť primeranosť v čase špičky alebo v obdobiach nedostatku dodávok a pomáhajú stimulovať potrebné investície do výrobnej kapacity, ktorú trhové signály opierajúce sa iba o občasné cenové hodiny nedostatku nemusia odôvodniť; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby mechanizmy boli otvorené pre rôzne druhy zdrojov (ako je strana dopytu, úspory energie, agregácia, skladovacie jednotky a cezhraničné zdroje), ktoré sú schopné poskytovať potrebné služby, ako je flexibilita, nevytvárajú neprimerané narušenia trhu ani neobmedzujú medzioblastný obchod a odrážajú kompatibilitu s budúcou dekarbonizovanou elektrizačnou sústavou, a to aj prostredníctvom súladu s vymedzenými emisnými limitmi stanovenými v článku 22 nariadenia o EMD; pripomína, že odmeňovanie za kapacitné mechanizmy sa vzťahuje len na ich dostupnosť; zdôrazňuje naliehavú potrebu zjednodušiť a zefektívniť ich schvaľovacie procesy, ako sa požaduje v revízii smernice o energetickej efektívnosti, a zároveň náležite zohľadniť osobitné problémy trhu s elektrickou energiou v príslušných členských štátoch v rámci schvaľovacieho procesu Komisie; berie na vedomie správu Komisie o posúdení možností zefektívnenia a zjednodušenia procesu uplatňovania kapacitného mechanizmu[2] a prebiehajúcich prác na rámci dohody o štátnej pomoci v oblasti čistého priemyslu s konkrétnymi návrhmi na urýchlenie procesu schvaľovania; konštatuje, že hoci vyrovnávací trh poskytuje základné krátkodobé

---

1 Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E), European Resource Adequacy Assessment (Posúdenie primeranosti európskych zdrojov), december 2023.

2 COM(2025)0065.

služby, zatiaľ nie je priaznivý pre investície, a preto vyzýva Komisiu, aby vypracovala stimuly na budovanie flexibilných aktív, ktoré vyrovnávacie trhy naliehavo potrebujú;

6. zdôrazňuje, že dekarbonizácia by mala zohľadňovať osobitosti členských štátov a ich regiónov vrátane najvzdialenejších území Európy a regiónov Fondu na spravodlivú transformáciu, úroveň ich prístupu k rôznym druhom čistých zdrojov energie, potreby ich priemyselných odvetví a zraniteľnosť ich občanov, aby sa zabezpečil spravodlivý prechod, ktorý zachová energetickú bezpečnosť vytváraním synergií medzi klimatickými ambíciami, geografickými a prírodnými podmienkami a sociálnou a hospodárskou realitou;

7. upozorňuje na potrebu širšieho prístupu k nefosílnej flexibilite a uskladňovaniu energie, ktorý by zahŕňal molekuly a teplo; poukazuje na potenciál systémov diaľkového vykurovania, ktoré môžu využívať uskladňovanie tepla na zníženie teploty v okruhu a využívať odpadové teplo, slnečné žiarenie, geotermálne a iné obnoviteľné zdroje využívajúce zemný plyn v prechodnom období; upozorňuje na dôležitú úlohu, ktorú môže zohrávať optimálne využívanie vysoko účinnej kogenerácie v súlade so smernicou o energetickej účinnosti pri prispievaní k vyvažovaniu elektrizačnej sústavy a ku konkurencieschopnosti niektorých priemyselných odvetví, najmä tých, ktoré nemajú alternatívne spôsoby výroby cenovo dostupného tepla vo svojich priemyselných procesoch; zdôrazňuje, že na tento účel je potrebné zmodernizovať a rozšíriť siete diaľkového vykurovania;

8. zdôrazňuje, že technologická neutralita zohráva kľúčovú úlohu pri zvyšovaní bezpečnosti dodávok energie a zamedzovaní efektu odkázanosti a podporuje udržateľnosť, hospodársku efektívnosť a spravodlivú transformáciu; pripomína, že je potrebné investovať do rozmanitého portfólia čistých technológií, ktoré umožnia regiónom prijať technológie, ktoré najlepšie vyhovujú ich potrebám, nákladovo efektívnym spôsobom, čím sa energia stane cenovo dostupnejšou a prístupnejšou;

9. konštatuje, že Draghiho správa[1] zdôrazňuje, že zníženie závislosti od dovozu fosílnych palív by zvýšilo konkurencieschopnosť EÚ a cenovú dostupnosť a bezpečnosť dodávok; konštatuje, že zemný plyn je v súčasnosti zložkou energetickej bezpečnosti EÚ s dopytom 320 miliárd m³ v roku 2024, a berie na vedomie prognózy Medzinárodnej agentúry pre energiu (IEA), v ktorých sa uvádza mierny dopyt vo výške 260 miliárd m³ ročne do roku 2035[2], zatiaľ čo v scenári

---

1 Pozri Draghiho správu o konkurencieschopnosti EÚ, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en.

2 Medzinárodná agentúra pre energiu, World Energy Outlook 2024, EC 4.Q 2024 Market Market Report.

REPowerEU sa predpokladá možné zníženie dopytu o 184 miliárd m³ do roku 2030, čo znamená približne 50 % pokles dopytu po zemnom plyne za menej ako päť rokov v porovnaní s dopytom vo výške 356 miliárd m³ v roku 2022; pripomína návrh Draghiho na vytvorenie komplexnej stratégie pre zemný plyn, riadenie jeho úlohy počas transformácie a zabezpečenie jeho dodávok, ktorá by mala usmerňovať výber infraštruktúry, medzinárodné partnerstvá a právne predpisy; so znepokojením konštatuje, že nekonzistentné politiky v oblasti zemného plynu oslabili obchodnú pozíciu spoločností EÚ, čím ich vystavili cenám na svetovom spotovom trhu a potenciálne vytvorili rozdiel medzi tým, čo má EÚ zmluvne zabezpečené, a tým, čo sa bude časom dovážať;

10. zdôrazňuje, že rozvoj jadrovej energie zostáva v právnom rámci EÚ vnútroštátnou výsadou; konštatuje, že v prípade členských štátov, ktoré sa rozhodnú zahrnúť jadrovú energiu do svojho energetického mixu, môže jadrová energia zohrávať dôležitú úlohu v integrovanom energetickom systéme so zvyšujúcim sa podielom obnoviteľných zdrojov energie; konštatuje, že viaceré členské štáty považujú za potrebné podporovať rozvoj a zavádzanie existujúcich aj nových generácií jadrových technológií, ako aj celého jadrového palivového cyklu, ktoré prispejú k vytvoreniu konkurencieschopného technologického dodávateľského reťazca v EÚ, aby sa zabezpečila otvorená strategická autonómia; zdôrazňuje, že je dôležité posúdiť celkové náklady na celý životný cyklus jadrovej energie vrátane výstavby, prevádzky, bezpečnosti, vplyvov na životné prostredie a zdravie, nakladania s odpadom a vyraďovania z prevádzky; berie na vedomie existujúcu a pretrvávajúcu závislosť od zahraničných poskytovateľov, pričom približne 97 % dodávok prírodného uránu do EÚ v roku 2022 pochádzalo zo zámorských zdrojov[1], a zdôrazňuje potrebu diverzifikovať zdroje dodávok uránu a jadrového paliva a riadiť sa odporúčaním Zásobovacej agentúry Euratomu, pokiaľ ide o rozvoj spoľahlivých dodávateľských reťazcov s cieľom uspokojiť rastúci dopyt po jadrových a nových jadrových technológiách; v tejto súvislosti berie na vedomie nedávne rozhodnutie Európskej investičnej banky obnoviť svoju podporu na posilnenie európskych kapacít na obohacovanie uránu; zdôrazňuje, že malé modulárne reaktory (SMR) a pokročilé modulárne reaktory (AMR) majú potenciál zvýšiť energetickú bezpečnosť poskytovaním nízkouhlíkovej energie; konštatuje však, že technológia ešte nie je plne rozvinutá; víta ohlásené posúdenie možnosti zefektívnenia postupov udeľovania licencií pre nové technológie v oblasti jadrovej energie, ako sú SMR;

11. uznáva, že energia z obnoviteľných zdrojov umožňuje energetickú sebestačnosť a dlhodobú bezpečnosť dodávok; zdôrazňuje, že obnoviteľné zdroje energie majú zásadný význam pri zaisťovaní energetickej bezpečnosti, keďže už predstavujú hlavný zdroj energie z domácich zdrojov pre EÚ; zdôrazňuje, že je dôležité maximalizovať

---

[1] Výročná správa Zásobovacej agentúry Euratomu za rok 2023.

využívanie existujúcich kapacít v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, najmä riešením otázky obmedzovania, keďže preťaženie siete v EÚ v roku 2023 znížilo viac ako 12 TWh elektriny z obnoviteľných zdrojov, čo viedlo k ďalším 4,2 milióna ton emisií CO_2[1]; konštatuje, že obnoviteľné zdroje energie už pomohli znížiť závislosť EÚ od ruského plynu, keďže v roku 2023 predstavovali 25 % energie a 45 % elektrickej energie spotrebovanej v EÚ; opätovne potvrdzuje význam trvalej podpory EÚ pre rozvoj a zavádzanie zavedených technológií v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, ako sú solárne, veterné, geotermálne a tepelné čerpadlá; opätovne zdôrazňuje potrebu politickej a investičnej podpory pre menej rozvinuté alebo rozvíjajúce sa odvetvia s cieľom urýchliť zavádzanie technológií v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, ktoré sú najdôležitejšie vzhľadom na ich vnútroštátne a miestne okolnosti, ako sú inovačné geotermálne technológie, biometán, slnečná tepelná energia, morská energia, prílivová energia, osmotická energia a koncentrovaná slnečná energia; vyjadruje znepokojenie nad tým, že bez cielených podporných politík niektoré inovačné technológie nemusia včas dosiahnuť komercializáciu, a preto vyzýva členské štáty, aby podporovali ich výskum, demonštračné činnosti, prijatie na trh a rozšírenie; vyzýva Komisiu, aby predložila investičný plán pre tieto obnoviteľné technológie;

12. berie na vedomie najmä potenciál geotermálnej energie, ktorý sa odhaduje na 510 GW do roku 2035 pri retenčnom faktore 80 – 90 %; zdôrazňuje obrovské nevyužité zdroje v niektorých regiónoch EÚ a vyzýva Komisiu, aby splnila výzvu Európskeho parlamentu na podporu rozvoja geotermálnej energie, a to aj vytvorením nástrojov na zmierňovanie rizík;

13. žiada IEA, aby vykonala analýzu s cieľom posúdiť možnosti využívania zdrojov zemného plynu v EÚ; konštatuje, že domáca produkcia zemného plynu v EÚ v rokoch 2020 až 2023 klesla o viac ako tretinu a očakáva sa, že tento pokles bude pokračovať bez výrazného krátkodobého zvýšenia výroby ekologických plynov vrátane bioplynu a biometánu v EÚ; konštatuje, že Draghiho správa zdôrazňuje, že zatiaľ čo postupná dekarbonizácia a prechod na vodík a ekologické plyny v súlade so smernicou RED III a s plánom REPowerEU ako prechodné opatrenie, domáca výroba zemného plynu – ak to jednotlivé členské štáty považujú za odôvodnené – by mohla zohrávať úlohu aj pri prispievaní k bezpečnosti dodávok a pri zabránení vystaveniu negatívnemu geopolitickému vývoju;

14. zdôrazňuje, že diverzifikácia je nevyhnutná na zmiernenie rizika dominantného postavenia dodávateľov v meniacom sa geopolitickom

---

[1] ACER, Transmission capacities for cross-zonal trade of electricity and congestion management in the EU (Prenosové kapacity pre medzioblastný obchod s elektrinou a riadenie preťaženia v EÚ). Správa o monitorovaní trhu za rok 2024, s. 52.

kontexte; domnieva sa, že EÚ musí posilniť medzinárodné partnerstvá so spoľahlivými dodávateľmi energie, surovín a komponentov čistých technológií vo všetkých regiónoch sveta, a najmä s krajinami Európskeho hospodárskeho priestoru;

15. zdôrazňuje, že posilnenie energetickej bezpečnosti si vyžaduje holistický prístup, najmä zlepšením energetickej efektívnosti v kľúčových odvetviach konečnej spotreby energie, ako sú budovy a priemysel, podporou úspor energie, zvýšením investícií do výskumu a vývoja a zabezpečením zmysluplnej účasti občanov, čo je všetko nevyhnutné na dosiahnutie odolného, udržateľného a inkluzívneho energetického systému;

16. vyzýva Komisiu, aby pri rozvoji energetického systému EÚ zohľadnila budúce potreby vojenských spôsobilostí a mobility; so znepokojením konštatuje, že EÚ je vo veľkej miere závislá od dovozu ropy a ropných výrobkov; vyzýva Komisiu, aby pripravila komplexnú stratégiu pre kvapalné palivá s cieľom zabezpečiť k nim ľahký prístup pre armádu v krízovej situácii a znížiť závislosť od zraniteľných dovozných reťazcov a nespoľahlivých výrobcov, najmä dôkladný vývoj pokročilých syntetických palív (ako sú udržateľné letecké palivá a e-palivá) v Európe;

17. upriamuje pozornosť na odporúčanie Niinistöovej správy o potrebe ďalšej práce na prioritných dopravných koridoroch dvojakého použitia pre civilné a obranné logistické potreby a o rozšírení dodávateľských reťazcov palív pre ozbrojené sily pozdĺž týchto koridorov, ako aj o vytváraní zásob a strategických zásob energie, ktoré by mohli byť obzvlášť užitočné pre regióny s nedostatočne rozvinutou potrubnou infraštruktúrou a skladovaním paliva; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby preskúmala smernicu o zásobách ropy vzhľadom na nedávne geopolitické zmeny a potreby vojenskej pripravenosti s cieľom posilniť energetickú bezpečnosť a odolnosť voči vznikajúcim vojenským rizikám;

18. uznáva rýchlo sa zrýchľujúci dopyt po energii spôsobený digitálnym sektorom, najmä značné energetické požiadavky dátových centier a systémov umelej inteligencie; zdôrazňuje, že tento trend zdôrazňuje naliehavú potrebu silných politík v oblasti energetickej efektívnosti a zdôrazňuje význam toho, aby EÚ proaktívne sledovala udržateľné riešenia na uspokojenie tohto dopytu pri zachovaní odolného energetického systému;

Odolná energetická infraštruktúra

19. konštatuje, že úzke miesta v infraštruktúre bránia prínosom integrácie odvetví a zhoršujú ohrozenie energetickej bezpečnosti; zdôrazňuje, že je dôležité investovať do nových energetických sietí vrátane cezhraničných prepojovacích vedení a sústav na mori a optimalizovať existujúcu infraštruktúru s cieľom zvýšiť kapacitu

pomocou technológií na posilnenie sústavy (GET) a zároveň znížiť potreby novej infraštruktúry s cieľom umožniť integráciu obnoviteľných zdrojov energie a iných zariadení novej výroby, odstrániť cenové rozdiely, zlepšiť celkovú efektívnosť systému a podporiť solidaritu medzi členskými štátmi v prípade energetickej krízy; zdôrazňuje potrebu technicky spoľahlivého plánovania infraštruktúry, ktoré zohľadňuje geografické a prírodné charakteristiky a zároveň zabezpečuje dlhodobú životaschopnosť a zabraňuje vytváraniu uviaznutých aktív;

20. vyzýva Komisiu, aby urýchlene posúdila oblasti, v ktorých sú prepojovacie vedenia nedostatočné na dosiahnutie súčasného cieľa prepojenia na úrovni 15 % stanoveného v nariadení (EÚ) 2018/1999[1]; zdôrazňuje význam projektov spoločného záujmu pri uľahčovaní efektívneho a bezpečného toku elektrickej energie medzi členskými štátmi a regiónmi, čím sa posilňuje cezhraničná integrácia a energetická solidarita v rámci EÚ; uznáva úlohu Nástroja na prepájanie Európy v oblasti energetiky (NPE-E) pri dokončovaní uvedených investícií a opakuje svoju výzvu na výrazné zvýšenie jeho financovania pri navrhovaní budúceho viacročného finančného rámca;

21. vyzýva členské štáty, aby urýchlili povoľovacie postupy pre elektrické zariadenia a siete; konštatuje, že príliš dlhé povoľovacie postupy by mohli vytvoriť právnu neistotu a oslabiť primeranosť zdrojov tým, že sa oneskorí realizácia kritických projektov – či už ide o modernizáciu alebo modernizáciu existujúcich výrobných miest alebo rozvoj prenosovej, distribučnej alebo skladovacej infraštruktúry; víta pozitívny pokrok dosiahnutý v súvislosti s ustanoveniami prijatými v rámci najnovšej revízie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a nariadenia o rámci pre núdzové situácie[2] týkajúci sa povolení na urýchľovanie s cieľom urýchliť, zefektívniť a zjednodušiť postupy udeľovania povolení;

22. pripomína, že zmena klímy sa naďalej zhoršuje, čo vytvára čoraz väčší tlak na energetický systém v dôsledku extrémnych poveternostných javov, ako sú vlny horúčav, ktoré vedú k odstaveniu tepelných elektrární, suchá, ktoré znižujú výkon vodných elektrární, a silné búrky, záplavy a požiare, ktoré poškodzujú elektrizačné sústavy a plynovody; zdôrazňuje, že vplyv zmeny klímy na výrobné aktíva, siete a modely spotreby by sa mal lepšie začleniť do modelovania a pripravenosti energetickej infraštruktúry; zdôrazňuje

---

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

2 Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2577 z 22. decembra 2022, ktorým sa stanovuje rámec na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj).

potrebu plánovania odolného energetického systému, ktoré zahŕňa stratégie adaptácie na zmenu klímy, ako sú pokročilé technológie chladenia, flexibilita siete, decentralizovaná výroba energie z obnoviteľných zdrojov a posilnená ochrana infraštruktúry; zdôrazňuje, že je dôležité začleniť plán zabezpečenia odolnosti proti zmene klímy založený na počiatočnom posúdení rizika do energetických projektov od najskorších fáz vývoja;

23. vyzýva Komisiu, aby vychádzala zo smernice (EÚ) 2022/2557[1] o odolnosti kritických subjektov tým, že uľahčí jej úplné a harmonizované vykonávanie prostredníctvom poskytovania najlepších postupov, usmerňovacích materiálov a metodík a cezhraničných činností a cvičení odbornej prípravy na podporu členských štátov, príslušných orgánov a kritických energetických subjektov;

24. zdôrazňuje, že je potrebné investovať do ochrany a odolnosti energetickej infraštruktúry pred ľuďmi spôsobenými hrozbami, ako sú vojenské, hybridné a kybernetické útoky; vyjadruje znepokojenie nad nedávnymi incidentmi v oblasti sabotáže v Baltskom mori a vyzýva na prijatie prísnejších opatrení na úrovni EÚ na ochranu kritickej energetickej infraštruktúry EÚ vrátane cezhraničných prepojení s krajinami mimo EÚ, ako sú podmorské potrubia a káble, veterné parky na mori a prepojenia určené na podporu najviac postihnutých členských štátov, a na doplnenie vnútroštátnych opatrení; víta v tejto súvislosti spoločné oznámenie o Akčnom pláne EÚ na zaistenie bezpečnosti káblov;

25. konštatuje, že decentralizáciou energetického systému, ktorá posilní odolnosť a uľahčí energetickú transformáciu, a zvyšovaním diverzity zdrojov a autonómie, sa zníži závislosť od centralizovaných elektrární, minimalizujú riziká výpadkov, zvýši stabilita siete a umožní sa rýchlejšia obnova po poruchách; zároveň zdôrazňuje, že vyšší počet vzdialených a rozptýlených zdrojov energie, uskladňovanie energie a nové prepojenia si vyžadujú lepšie opatrenia na zaručenie odolnej ochrany infraštruktúry;

26. vyzýva Komisiu, aby sa poučila z vojny na Ukrajine, najmä pokiaľ ide o kľúčovú úlohu elektrických prepojení, mikrosústav, distribuovanej slnečnej energie, veternej energie a uskladňovania energie v batériách pri zabezpečovaní väčšej odolnosti elektrizačnej sústavy proti vojenským útokom vrátane kybernetických útokov, bezpilotných lietadiel a riadených striel; oceňuje trvalé úsilie Ukrajiny o zachovanie funkčnosti a bezpečnosti jej energetického systému vzhľadom na útočnú vojnu Ruska a zdôrazňuje, že podpora Ukrajiny

---

[1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

zahŕňa aj pomoc pri zabezpečovaní spoľahlivosti jej vnútroštátnej elektrickej siete;

27. so znepokojením konštatuje, že na malé distribuované zdroje energie (DZE) pripojené na internet, ako sú napríklad invertory, sa nevzťahujú primerané postupy posudzovania zhody podľa právnych predpisov o kybernetickej bezpečnosti, ako je akt o kybernetickej odolnosti[1], a vzhľadom na to, že ich možno riadiť na diaľku a ich softvér môže aktualizovať výrobca, ktorý je v mnohých prípadoch neovereným predajcom, mohli by týmto neovereným predajcom poskytnúť kontrolu nad elektrizačnými sústavami EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla povinné posudzovanie rizík distribuovaných zdrojov energie na základe krajiny pôvodu a zabezpečila, aby zariadenia kontrolované z jurisdikcií, v súvislosti s ktorými existujú možné bezpečnostné obavy, podliehali prísnemu dohľadu a požiadavkám na lokalizáciu; vyzýva na posilnenie odolnosti v európskych dodávateľských reťazcoch podporou výroby distribuovaných zdrojov energie v EÚ a podporou spojenectiev s dôveryhodnými medzinárodnými partnermi; zdôrazňuje potrebu primeraného počtu odborníkov špecializovaných na kybernetickú bezpečnosť a úzkej koordinácie medzi členskými štátmi s cieľom riešiť tieto zraniteľné miesta;

28. vyzýva energetické spoločnosti, ktoré riadia kritickú infraštruktúru, aby úzko spolupracovali s Agentúrou EÚ pre kybernetickú bezpečnosť a vybavili sa najpokročilejšími nástrojmi kybernetickej bezpečnosti; domnieva sa, že by sa mala posilniť spolupráca s NATO v oblasti kybernetickej bezpečnosti s cieľom bojovať proti hybridným hrozbám pre energetickú bezpečnosť Európy;

29. konštatuje, že členské štáty musia urobiť všetko pre to, aby zvýšili svoju odolnosť, čo zahŕňa schopnosť predchádzať incidentom, chrániť sa pred nimi, reagovať na ne, odolávať im, zmierňovať ich, absorbovať ich, prispôsobiť sa im a zotaviť sa z nich, pričom sa v plnej miere zohľadní vzájomná závislosť trhu EÚ s energiou a potenciálny dominový efekt, ktorý môžu mať zlyhania infraštruktúry v jednej krajine v celej Únii; zdôrazňuje najmä potrebu posilniť aspekt obnovy, čo by sa mohlo dosiahnuť prostredníctvom účinného európskeho mechanizmu opravy a reakcie a národných a regionálnych operačných plánov, čo by mohlo slúžiť ako dôležitý prvok európskej stratégie odrádzania; berie na vedomie význam solidarity EÚ pri reakcii na potenciálne incidenty v oblasti infraštruktúry, zabezpečovaní koordinovaných opatrení a vzájomnej

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2847 z 23. októbra 2024 o horizontálnych požiadavkách kybernetickej bezpečnosti pre produkty s digitálnymi prvkami a o zmene nariadení (EÚ) č. 168/2013 a (EÚ) 2019/1020 a smernice (EÚ) 2020/1828 (akt o kybernetickej odolnosti) (Ú. v. EÚ L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

podpory medzi členskými štátmi;

30. pripomína, že energetická infraštruktúra predstavuje osobitne citlivé odvetvie, ktoré potrebuje ochranu pred zahraničnými záujmami; naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby sa zaoberali bezpečnostnými rizikami spojenými so zahraničnými investíciami do energetickej infraštruktúry a jej nadobúdaním; vyjadruje znepokojenie nad súborom potenciálne citlivých zahraničných investícií, najmä do sietí; v tejto súvislosti víta prebiehajúcu revíziu nariadenia o preverovaní zahraničných investícií[1] ako včasný krok k prijatiu prísneho strategického prístupu k rozvoju európskej energetickej infraštruktúry a dohľadu nad ňou;

31. zdôrazňuje, že energetická bezpečnosť by mala zahŕňať dodávky kľúčových čistých technológií, komponentov a kritických surovín a poukazuje na potrebu diverzifikácie zdrojov; vyzýva na zvýšenú podporu odvetvia výroby sietí v EÚ ako strategického piliera energetickej transformácie s osobitným dôrazom na zabezpečenie spravodlivého a konkurencieschopného regulačného prostredia pre európskych výrobcov a zároveň na preskúmanie potenciálu požiadaviek na miestny obsah s cieľom posilniť energetickú bezpečnosť, odolnosť dodávateľského reťazca a konkurencieschopnosť priemyslu; vyzýva na aktualizáciu rámca verejného obstarávania s cieľom zjednodušiť a znížiť administratívnu záťaž pre prevádzkovateľov sietí, pokiaľ ide o prístup k potrebným sieťovým technológiám;

32. zdôrazňuje význam začlenenia zásad obehovosti do navrhovania kritickej infraštruktúry a vybavenia a vyzýva na zvýšenú podporu ich vykonávania s cieľom znížiť závislosť EÚ od dovozu zahraničných surovín a zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov;

Postupné ukončenie dodávok ruskej energie

33. zdôrazňuje, že výzvy, ktoré predstavuje nedostatočná solidarita v EÚ a niektoré členské štáty, ktoré uprednostňujú osobitné záujmy, spôsobili, že celý kontinent si uvedomuje nebezpečenstvo závislosti od nespoľahlivého dodávateľa energie, ktorý využíva vývoz energie ako zbraň; zdôrazňuje, že ponaučenia získané z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine musia byť jadrom budúcich opatrení EÚ, najmä zdôrazňuje kľúčový význam jednotnej európskej reakcie s cieľom odstrániť nebezpečnú závislosť od dodávok energie;

34. zdôrazňuje, že EÚ dosiahla pokrok pri znižovaní svojej energetickej závislosti najmä vďaka plánu REPowerEU a 16 balíkom sankcií, čo

---

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/452 z 19. marca 2019, ktorým sa ustanovuje rámec na preverovanie priamych zahraničných investícií do Únie (Ú. v. EÚ L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj).

viedlo k poklesu dovozu ruského plynu (potrubie a LNG) zo 45 % celkového dovozu plynu do EÚ v roku 2021 na 19 % v roku 2024;

35. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že EÚ sa naďalej spolieha na ruský plyn, a navyše nedávno zaznamenala nárast, pričom dovoz v roku 2024 vzrástol o 18 % a v roku 2025 naďalej rástol[1]; konštatuje, že len v roku 2024 členské štáty nakúpili ruský LNG v hodnote približne 7 miliárd EUR a od invázie Ruska na Ukrajinu EÚ doviezla ruskú ropu a plyn v hodnote 200 miliárd EUR[2], čo v plnej miere živí ruskú vojnovú mašinériu;

36. víta zverejnenie plánu postupného ukončenia dovozu ruskej energie, ktorý musí pripraviť pôdu na jeho čo najskoršie definitívne ukončenie;

37. víta postupný zákaz dovozu ruského plynu, ktorý navrhla Komisia; zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť celoeurópsky zákaz dovozu všetkého ruského zemného plynu najneskôr do roku 2027 a zákaz nových zmlúv a existujúcich spotových zmlúv do konca roka 2025; trvá na tom, že členské štáty vrátane tých, ktoré v súčasnosti využívajú cielené výnimky pre dovoz ruskej ropy, by mali tento dovoz v konečnom dôsledku ukončiť najneskôr do roku 2027; víta nadchádzajúce legislatívne návrhy v tejto súvislosti a vyzýva Komisiu, aby preskúmala využívanie všetkých dostupných prechodných nástrojov, ktoré by mohli viesť k ukončeniu dovozu ruských fosílnych palív do roku 2027, ako je zavedenie pravidelného systému kvót na dovoz ruského plynu do EÚ a zavedenie stropu ceny ruského LNG na základe posúdenia vplyvu na trh a ceny; vyzýva Komisiu, aby spoločnostiam z EÚ poskytla účinné a právne spoľahlivé súbory nástrojov na uľahčenie ich úsilia o ukončenie dlhodobých zmlúv s ruskými dodávateľmi bez toho, aby im boli uložené sankcie;

38. vyzýva členské štáty, aby zahrnuli dodávky plynu do EÚ z terminálov Jamal LNG a Arktik LNG 2 do rozsahu pôsobnosti sankcií EÚ a aby sankcie uvalili aj na zvláštnu flotilu tankerov ľadovej triedy na prepravu LNG v súvislosti s projektom Jamal LNG; konštatuje, že sankcie voči tankerom na prepravu LNG by boli veľmi účinné, keďže počet tankerov ľadovej triedy na prepravu LNG na svete je obmedzený; zdôrazňuje, že uvedené opatrenia by si vyžadovali primerané posúdenie právnych a hospodárskych vplyvov na príslušné európske spoločnosti a na zabezpečenie ich schopnosti ukončiť zmluvy;

39. oceňuje začlenenie dodávateľského reťazca jadrového paliva do

---

1 Zmena na novšie údaje – Posledný tlak na postupné ukončenie používania ruského plynu v EÚ, „Ember“, 27. marca 2025.

2 Centrum pre výskum v oblasti energetiky a čistého ovzdušia, Financovanie Putinovej vojny: Dovoz fosílnych palív z Ruska počas invázie na Ukrajinu, https://energyandcleanair.org/financing-putins-war/.

plánu; so znepokojením konštatuje, že ruské jadrové palivo je naďalej prítomné na trhu EÚ, a to aj prostredníctvom nepriamych dodávateľských reťazcov, a že v roku 2023 pochádzalo 23,5 % uránu spotrebovaného v EÚ z Ruska a 30,1 % uránu používaného v jadrovej flotile EÚ bolo obohateného v Rusku; konštatuje, že zatiaľ čo domáci poskytovatelia zvyšujú kapacitu svojich európskych zariadení s cieľom uspokojiť zvýšený dopyt, keďže verejnoprospešné služby sa aktívne odkláňajú od ruských dodávok, na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni sú naliehavo potrebné jasné politické rozhodnutia s cieľom riešiť uvedené zraniteľné miesta v dodávateľskom reťazci jadrového paliva; vyzýva preto na podporu projektov v rámci Únie, ktoré prispievajú k väčšej nezávislosti a bezpečnosti dodávok jadrového paliva;

40. vyjadruje obavy, že oficiálne údaje neposkytujú úplný obraz o dovoze ruskej energie a jeho konečnom určení, keďže na trh EÚ sa naďalej dostáva preznačená ruská ropa a plyn; s poľutovaním konštatuje, že v niektorých prípadoch k tomu dochádza s tichým súhlasom zúčastnených štátnych aktérov;

41. súhlasí s tým, že primerané posúdenie výšky dovozu ruskej energie je nevyhnutným predpokladom postupného ukončenia tejto závislosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že energia dovážaná z Ruska je aj naďalej vydávaná za energiu z iných zdrojov, a zdôrazňuje potrebu väčšej transparentnosti na trhu EÚ s energiou; vyzýva členské štáty, aby zverejňovali údaje o pôvode dovážaného, vyvážaného a spotrebovaného ruského plynu, a naliehavo vyzýva na uplatňovanie všetkých opatrení proti dovozu ruskej energie pod falošným označením; konštatuje, že príslušné oznamovacie povinnosti stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky môžu prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa;

42. víta pripravované návrhy týkajúce sa mechanizmov transparentnosti, monitorovania a vysledovateľnosti, keďže účinné uplatňovanie sankcií závisí od kompatibilných kontrolných mechanizmov vo všetkých členských štátoch; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné vypracovať legislatívny mechanizmus na zabezpečenie transparentnosti a vysledovateľnosti zemného plynu pochádzajúceho z Ruska a vyvážaného do EÚ vo forme skvapalneného zemného plynu a potrubím, a aby sa prípadne vzťahoval aj na dovoz ropy; zdôrazňuje, že tento mechanizmus by sa mal v budúcnosti rozšíriť na dovoz energie z iných destinácií; domnieva sa, že tento mechanizmus by si vyžadoval spoluprácu medzi rôznymi útvarmi vrátane útvarov EÚ pre hospodársku súťaž, Agentúry EÚ pre spoluprácu energetických regulačných orgánov (ACER) a vnútroštátnych colných orgánov; žiada členské štáty, aby zvážili posilnenie právomocí vnútroštátnych colných orgánov v oblasti vyšetrovania trestných činov s cieľom zabezpečiť účinnosť uvedeného mechanizmu a zavedenie dostatočných odrádzajúcich opatrení a pokút, ako sú primerané finančné pokuty za obchádzanie sankcií;

43. zdôrazňuje, že je potrebné prijať právny rámec pre diverzifikáciu, v ktorom sa od každého členského štátu bude vyžadovať, aby koordinovaným spôsobom a prostredníctvom vhodných príslušných orgánov vypracoval plán ukončenia angažovanosti pre ruské zdroje energie a aby podporoval prípravu a vykonávanie špecializovaných plánov ukončenia angažovanosti na úrovni podnikov pôsobiacich v ich príslušných energetických odvetviach a dohliadal na ne; domnieva sa, že tieto plány by mali zahŕňať aspekt domácej výroby a znižovania dopytu;

44. rozhodne odsudzuje výzvy na návrat k dovozu ruskej energie ako súčasti mierového riešenia na Ukrajine; dôrazne odmieta myšlienku možnej certifikácie plynovodu Nord Stream 2 a trvá na úplnom vyradení plynovodov Nord Stream z prevádzky; varuje pred opätovnou závislosťou EÚ od nespoľahlivého dodávateľa a vyzýva Komisiu, a členské štáty aby proti tomu vytvorili ochranné opatrenia, ako napríklad spolupodpis všetkých potenciálnych zmlúv s Ruskom zo strany Komisie alebo povinné využívanie platformy AggregateEU pri tomto type nákupu;

45. pripomína, že energia je základnou nevyhnutnosťou; zdôrazňuje, že postupné ukončenie dovozu ruskej energie musí byť kolektívnym úsilím, ktorým sa zabezpečí, aby sa na žiadny členský štát, spoločnosť ani domácnosť nezabudlo; zdôrazňuje, že členské štáty nie sú v rovnakej situácii, a tak nemôžu pri postupnom ukončovaní ruského dovozu energie postupovať rovnakým spôsobom, preto naliehavo vyzýva na silnú solidaritu medzi nimi spolu s primeranými podpornými opatreniami Komisie na zabezpečenie spravodlivej a koordinovanej transformácie;

46. konštatuje, že v krátkodobom horizonte je potrebné postupne ukončiť dovoz energie z Ruska spoľahlivými zdrojmi mimo EÚ, a preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia, ktoré zabezpečia jeho dostatočné nahradenie dôveryhodnými partnermi; zdôrazňuje však, že ruské dodávky energie by sa nemali nahrádzať novou závislosťou od dodávok, a preto by sa z dlhodobého hľadiska mal postupne znižovať dovoz energie prostredníctvom účinných opatrení na podporu dekarbonizácie, elektrifikácie a energetickej efektívnosti a úspor v odvetviach, v ktorých je to možné a nákladovo efektívne, ako aj prostredníctvom rozvoja domácej výroby energie v súlade s plánom REPowerEU;

47. zdôrazňuje, že energetická závislosť od Ruska by sa nemala nahrádzať novou závislosťou od jednotlivých dodávateľov energetických technológií, komponentov alebo kritických surovín;

Revízia rámca bezpečnosti dodávok

48. víta nadchádzajúcu revíziu architektúry bezpečnosti dodávok vrátane nariadenia o bezpečnosti dodávok plynu a nariadenia o pripravenosti

na riziká v oblasti elektrickej energie a ďalších príslušných právnych predpisov; domnieva sa, že nová architektúra EÚ v oblasti bezpečnosti dodávok by mala odrážať také zásadné zmeny, ako je rastúca medziodvetvová integrácia energetického systému, nové geopolitické prostredie, zásadné zmeny v dodávateľských trasách, vplyv zmeny klímy, ako aj zmeny v vyspelosti energetických technológií, ktoré sa odrážajú v zmenách priemerných nákladov na energiu a príležitostiach, ktoré to predstavuje pre energetickú transformáciu;

49. zdôrazňuje, že energetická efektívnosť zohráva kľúčovú úlohu pri zvyšovaní bezpečnosti dodávok energie znižovaním celkového dopytu po energii, znižovaním závislosti od dovozu energie a zvyšovaním odolnosti systému; domnieva sa, že nový rámec bezpečnosti dodávok by sa mal rozšíriť tak, aby odrážal nový spôsob nazerania na bezpečnosť dodávok energie, založený nielen na zdrojoch energie, ale aj na zásade prvoradosti energetickej efektívnosti, úsporách energie, energetickej efektívnosti, ako aj schopnosti vyrábať rôzne druhy energie na domácom trhu; konštatuje, že v blízkej budúcnosti by sa Únia mala zamerať na účinné a spoľahlivé odstavenie ruského dovozu energie bez medzier, a to aj zabezpečením alternatívnych dodávok od spoľahlivých partnerov a lepším využívaním existujúcej infraštruktúry, pričom by sa zároveň podľa možnosti mali naďalej vyvíjať domáce alternatívy k dovážaným energetickým výrobkom; zdôrazňuje však, že je nevyhnutné vytvoriť nadčasovú architektúru bezpečnosti dodávok, ktorá systematicky znižuje závislosť od vonkajších aktérov, najmä zvyšovaním energetickej efektívnosti, podporou úspor energie, zvyšovaním obehovosti a zabezpečením udržateľného rastu domácej výroby čistej energie a dobre chránenej decentralizovanej energetickej infraštruktúry;

50. zdôrazňuje, že je potrebné uprednostniť odolnosť energetickej infraštruktúry na základe skúseností získaných z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, cielených útokov na jej energetické systémy a prínosov decentralizovaných energetických systémov; domnieva sa, že nové energetické aktíva by mali byť „odolné už v štádiu návrhu“, a to aj proti možným vojenským hrozbám a extrémnym poveternostným javom;

51. zdôrazňuje potrebu väčšej spolupráce všetkých aktérov v oblasti odolnosti energetickej infraštruktúry proti vplyvom klímy, ako aj hrozbám spôsobeným človekom; trvá na tom, že ochrana tejto infraštruktúry si vyžaduje väčšie zapojenie vlád, a to aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev; víta v tejto súvislosti odporúčanie Niinistöovej správy zapojiť súkromný sektor do inštitucionalizácie úsilia o znižovanie rizík, medziodvetvových záťažových testov a proaktívnych bezpečnostných opatrení; žiada Komisiu, aby zabezpečila, že takáto spolupráca sa zohľadní v plánoch týkajúcich sa riadenia incidentov a obnovy a bude podliehať pravidelným cvičeniam; konštatuje, že stratégia pripravenosti Únie

zahŕňa opatrenia na posilnenie verejno-súkromných partnerstiev a súkromného sektora a vyzýva Komisiu, aby v rámci preskúmania štruktúry dodávok rozvíjala príslušné špecifické opatrenia pre odvetvie energetiky;

52. konštatuje, že je potrebné zahrnúť do architektúry bezpečnosti dodávok obnoviteľné a nízkouhlíkové plyny, ako sú biometán a vodík; pripomína, že vo vodíkovej stratégii sa už uznala úloha výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov a s nízkymi emisiami pri zabezpečení flexibility a uskladňovania v integrovanom energetickom systéme s vysokým podielom obnoviteľných zdrojov; vyzýva Komisiu, aby uznala komplementaritu medzi vodíkom a elektrickou energiou v budúcom akčnom pláne elektrifikácie v súlade s integráciou odvetvia energetiky a aby stanovila jasné podmienky na zvýšenie objemu vodíka s cieľom prispieť k energetickej transformácii, najmä v odvetviach, v ktorých je ťažké znížiť emisie;

53. zdôrazňuje, že do vnútroštátneho posudzovania rizík je potrebné zahrnúť riziká cenovej dostupnosti; vyzýva na transparentnosť pri vykonávaní vnútroštátnych opatrení v oblasti pripravenosti na riziká, aby sa zvýšila dôvera medzi členskými štátmi; berie na vedomie výhody väčšej súdržnosti v súvislosti s chránenými kategóriami spotrebiteľov (jednotné kategórie a odstupňovanie priority pre odpojovanie používateľov siete) s cieľom umožniť vymedzenie koordinovaných plánov znižovania zaťaženia spotrebiteľov vrátane plánov na podporu zraniteľných domácností postihnutých energetickou chudobou alebo ohrozených energetickou chudobou počas energetickej krízy;

54. zdôrazňuje potrebu jednotnej, odolnej a strategicky koordinovanej energetickej politiky; zdôrazňuje, že s postupnou integráciou energetických trhov EÚ je energetická bezpečnosť čoraz viac spoločnou zodpovednosťou členských štátov a vyžaduje si solidaritu a koordináciu, aby sa zabránilo jednostranným krokom, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť celej EÚ; varuje, že jednostranné rozhodnutie jedného aktéra uzavrieť škodlivú energetickú dohodu s treťou krajinou by mohlo vystaviť celú EÚ opätovným energetickým krízam, volatilite cien a geopolitickému tlaku;

55. konštatuje, že je potrebná silnejšia koordinácia medzi členskými štátmi pri ukončovaní prevádzky starších výrobných zariadení s cezhraničným vplyvom alebo vyradzovaní starej výrobnej kapacity s cieľom zaručiť, aby boli včas dokončené a spustené alternatívne zariadenia, lebo to ovplyvňuje dostupnosť a cenu energie v susedných štátoch;

56. zdôrazňuje, že technológie založené na údajoch by mali mať pozitívny vplyv na riadenie energetickej bezpečnosti; uznáva význam komplexných energetických informácií a údajov pri identifikácii a reakcii na vyvíjajúce sa hrozby v oblasti energetickej bezpečnosti,

ako aj pri plánovaní infraštruktúry a vyzýva na zlepšenie koordinácie pri zbere takýchto informácií a údajov.

57. vyzýva Komisiu, aby do svojho návrhu týkajúceho sa bezpečnosti dodávok zahrnula technické ustanovenia pre normalizáciu a interoperabilitu kritických komponentov energetického systému EÚ, najmä elektrických transformátorov, s cieľom zabezpečiť, aby nedostatočná normalizácia nebránila európskej solidarite;

58. víta skutočnosť, že Európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu (ENTSO-E) zriadila novú pracovnú skupinu pre bezpečnosť kritickej infraštruktúry, ktorej cieľom je analyzovať a navrhovať odporúčania na tému bezpečnosti kritickej infraštruktúry; zdôrazňuje, že je dôležité zahrnúť ponaučenia získané zo skúseností Ukrajiny vrátane cenných odborných znalostí špecializovaného oddelenia v rámci ukrajinského prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorého úlohou je identifikovať a zmierňovať hrozby pre kritickú infraštruktúru; vyzýva Komisiu, aby úzko spolupracovala s ENTSO-E pri poskytovaní komplexného systémového posúdenia hrozieb pre elektrizačnú sústavu EÚ, ktoré sa má ukončiť do roku 2026;

°

° °

59. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.